

Plenum

Torsdag 24.9.2015 kl. 16.00—18.48

3.1. Muntlig fråga om förslagen för att förbättra konkurrenskraften (Antti Rinne sd)

Muntligt spörsmål MFT 18/2015 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Ledamot Rinne.

Debatt

16.01 **Antti Rinne sd:** Arvoisa puhemies! Herra pääministeri, te olette toivoneet työmarkkinajärjestöiltä ehdotusta tuottavuutta ja kilpailukykyä parantaviksi esityksiksi. Olette toivoneet, että työmarkkinajärjestöt tekisivät paremman ehdotuksen kuin teidän oma pakoon perustuva esityksenne, joka on epäoikeudenmukainen poliiseja, palomiehiä, sairaanhoitajia, kaupan kassoja, satojatuhansia muita työssä käyviä kansalaisia kohtaan.

Tänään SAK on pyytämänne työmarkkinaratkaisuehdotuksen tehnyt. Tämä ratkaisu on parempi ja oikeudenmukaisempi kuin teidän oma ehdotuksenne. Tämä parempi ehdotus ei leikkaa tuhansia euroja suomalaisten työntekijöitten ansioista, ja tämä ehdotus nostaa tuottavuutta sekä parantaa kilpailukykyä 4 prosenttia heti. Tämä ehdotus takaisi työrauhan ja palkkamaltin jatkumisen.

Nyt kysyn teiltä, arvoisa pääministeri: vedätekö te nyt nämä pakkolait pois?

16.02 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tuossa jo hetki sitten totesin, niin tervehdin ilolla tätä neuvotteluavausta, tätä ehdotusta, mikä on nyt pöydällä, ja olen patistellut työmarkkinajärjestöjä nyt istumaan neuvottelupöytään.

Meillä on ensi viikon keskiviikkona täällä tiedonanto tästä hallituksen paketista ja käytännössä aikaa maanantaina kello 16:een saakka löytää parempi ratkaisu tähän. Mielihyvin otan paremman ratkaisun vastaan, niin kuin olen monta kertaa toivonut. Toivon, että tämän avauksen pohjalta, minkä SAK nyt on tehnyt, pystytään sitten sellainen löytämään maanantai-iltapäivään mennessä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.03 **Antti Rinne sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perinteisesti tällaiset esitykset tulisivat yhteisesti työnantaja- ja palkansaajapuolelta. Nyt tällä hetkellä työnantajapuolta ei tunnu neuvottelutoiminta kiinnostavan. Herra pääministeri, tiedätekö, miksi näin on?

Punkt i protokollet PR 39/2015 rd

Minä oikeastaan kerron sen teille. Työnantajan ei tarvitse neuvotella, sillä hallitus on ottanut Elinkeinoelämän keskusliiton asiamiehen roolin tässä kokonaisuudessa. Te olette antaneet työnantajille kaiken sen, mitä työnantajat ovat toivoneet.

Arvoisa pääministeri, entinen EK:n työmarkkinajohtaja Lasse Laaturon totesi eilen Aamulehdessä näin: en ole neuvottelijana joutunut koskaan epäilemään palkansaajan kädenpuristusta. Te lupasitte ottaa vastaan ehdotuksen palkansaajapuolelta ja olette olleet valmiita luopumaan pakkolaki-paketista. Herra pääministeri, voidaanko teidän kädenpuristukseen nyt luottaa?

16.04 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Odotan tietenkin nyt, että neuvottelut alkavat ja jatkuvat. Tiedän, että parasta aikaa työmarkkinajärjestöt ovat koolla ja neuvottelevat tältä pohjalta, mikä on hyvä asia. Odotan, että sieltä tulee yhteinen ehdotus sitten maanantaina kello 16:een mennessä.

Se, miksi ollaan nyt tässä tilanteessa, ei ole palkansaajajärjestöjen vika tai elinkeinoelämän järjestöjen vika, vaan yhdessä on sovittu Suomi tällaiseen tilanteeseen, missä tällä hetkellä ollaan. Meidän pitää löytää kilpailukykyloikka ja tähän kilpailukykyeroon, joka on noin 15 prosenttia meidän tärkeimpiin kilpailijamaihimme, täytyy löytää ratkaisuja ilman, että me syytämme tässä ketään. Jos ei sitä ratkaisua synny neuvottelemalla, niin sitten hallituksen täytyy edetä omilla käytettävissä olevilla keinoilla.

Vielä näihin pakkolakeihin, niin kai kaikki lait ovat pakollisia. Ei punaista päin saa ajaa ja niin edespäin. (Vasemmalta: Ohhoh!) Kyllä lait ovat pakottavia aina.

16.05 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuulosti hyvältä, että pääministeri odottaa työmarkkinajärjestöiltä nyt rakentavaa neuvottelua. Katson itse tätä mittakaavaa, minkä nyt SAK esitti, että 4,2 prosenttia ja kilpailukykyyn parantuminen heti eikä sen tyyppistä epävarmaa hyppyä, mitä hallituksen esitys pitää sisällään, joka joutuu käymään perustuslakivaliokunnan lävitse, ja jollei sopua synny, on iso riski, että syntyy äärimmäisen vakava työehtosopimuskierros vuoden päästä. Jos SAK esittää kahdelle vuodelle äärimallista ratkaisua, ekalle vuodelle nollasopimus ja toiselle käytännössä hyvin lähellä sitä, niin voidaan sanoa, että nämä suuruusluokat ovat lähellä toisiaan. Nyt vain pitää hallituksen vaikuttaa, että elinkeinoelämä vedetään sieltä samasta poterosta pois, mihin hallitus on nyt EK:n ottanut. Nyt pitää myöskin (Puhemies: Edustaja Gustafsson, kysymys!) elinkeinoelämältä edellyttää toimia. Oletteko samaa mieltä? (Naurua)

16.07 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä. Neuvotteluja ei synny, elleivät kaikki osapuolet ole hakemassa aidosti sitä ratkaisua. Nyt meidän pitää löytää tähän kilpailukykyyn 5 prosentin kilpailukykyhyppy, sitten me tarvitsemme sen lisäksi maltillista palkkaratkaisua, ja me tarvitsemme monia muita toimia, jotka parantavat tuottavuutta tuolla yritysten tasolla. Se on lähinnä yritysten ja yhteisöjen oma tehtävä sitten se viimeinen 5 prosenttia. Tässä SAK:n esityksessä on paljon auki olevia kysymyksiä, esimerkiksi siitä puuttuu tämä sotumaksujen alentamisen 1,72 prosenttia, sen rahoitus. Tässä hallituksen esityksessä siihen on rahoitus, se maksaa noin 800 miljoonaa, ja siihen täytyy rahat jostakin löytää.

16.08 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nythän on todellakin saatu tänään uusia ehdotuksia. SAK:lta tuli ehdotus, ja myös STTK ja Akava ovat il-

Punkt i protokollet PR 39/2015 rd

moittaneet, että heillä on myös omia ehdotuksia, ja keskustelu olennaisesti on mennyt eteenpäin. Yksi ehdotus kuitenkin kokonaan puuttuu tästä, ja se on tämä työnantajien ehdotus. Elinkeinoelämän ehdotusta ei ole tähän mennessä tullut. Nyt moni epäilee, että se johtuu siitä, että he katsovat, että tämä hallituksen esitys on heille paras, siis se heikentää suoraan työsuhteen ehtoja.

Ja kun te, arvoisa pääministeri, sanotte, että pakkolakeja ovat kaikki lait, niin te olette ensimmäistä kertaa Suomen historiassa puuttumassa työehtoihin pakkolainsäädännöllä, jolla te estätte sopimasta työehdoista paremmin kuin mitä täällä hyvin kyseenalaisella perustuslakia rikkovalla tavalla päätettäisiin. Elinkeinoelämän keskusliiton erittäin tunnustettu neuvottelujohtaja ja myös lakimies, Laatonen, itse epäili, että tämä on perustuslain vastaista. (Puhemies koputtaa) Kysyn teiltä: oletteko valmiit omaa ehdotustanne edes muuttamaan, jos työnantaja ei tule tähän neuvottelupöytään mukaan, niin kuin nyt näyttää?

16.09 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus päättää omasta tiedonannostaan ensi viikon maanantaina klo 18 ja tiedottaa siitä välittömästi tämän jälkeen. Siihen saakka tilanne on auki. Niin kuin olen moneen kertaan sanonut, olemme valmiita muuttamaan nyt pöydällä olevaa ehdotustamme. Mutta minulle on vastenmielistä ajatella sillä tavalla, että tässä olisi joku, joka hyötyy, ja joku, jolta on pois. Me haemme nyt ratkaisua siihen, että Suomen työllisyystilanne paranee. Me haemme 110 000:ta uutta työpaikkaa, ja se lähtee sieltä, että panemme Suomen kilpailukyvyyn rakenteita kuntoon. Tämä on yksi pienen pieni toimenpide siinä kokonaisuudessa, mitä tarvitsemme, että työllisyysaste lähtee positiiviseen kehitykseen Suomessa. Tähän vastakkainasetteluun meidän ei pitäisi nyt langeta vaan lähteä siitä, että haemme yhdessä ratkaisua, joka on Suomen edun mukainen, (Puhemies koputtaa) ja se työtön saisi toivoa siitä, että työpaikka vielä jonakin päivänä löytyy.

16.10 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Sipilä esittää argumentteja, että vastakkainasettelua ei saa suorittaa eikä siihen pitäisi kehtään pakottaa, mutta en ihmettele yhtään, että Hakaniemessä ei suostuttu yhteiskuntasopimuksen osalta painamaan päätä siihen yhteiskuntasopimuksen giljotiiniin, minkä te laitoitte sinne ylle. Nyt kysyn, niin kuin edustaja Heinäluoma edellä: Voisiko hallitus laittaa, edes pienen toiveen kuiskata EK:n korvaan Etelärantaan, että esittäkää te myös oma vaihtoehtonne, mitenkä tästä eteenpäin mennään? Vai onko niin, että hallitus purkaessaan tammiin kihlauksen, puuttuessaan sopimusoikeuteen katselee vain sivusta tätä tilannetta?

16.11 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen tänään keskustellut Lauri Lylyn kanssa, ja hän esitti toivomuksen, että voisinko olla työnantaja-puoleen yhteydessä ja koettaa saada osapuolet neuvottelupöytään. Olen tuota pyyntöä noudattanut, ja he istuvat tällä hetkellä neuvottelupöydässä. (Eduskunnasta: Hyvä!) Tämän enempää en nyt tälle asialle pysty tekemään.

16.11 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Sipilä, te toistatte koko ajan sitä, että ratkaisun pitää olla maanantaina valmis yhdessä itse asiassa Suomen historian suurimpia työmarkkinaratkaisuja. Tämä takaraja, jonka te asetatte, ei perustu mihinkään muuhun kuin teidän omaan päätökseenne. Jos ajatellaan näitä pakottavia lakeja, joilla te haluatte viedä pienipalkkaisilta sairaanhoitajilta, palomiehil-

Punkt i protokollet PR 39/2015 rd

tä, poliiseilta sunnuntailisät ja haluatte, että ihmisillä ei ole varaa sairastaa, niin näiden lakien käsittely kestää varmasti vähintään vuoden. Teidän pitää tehdä lakiesitykset, teidän pitää tuoda ne eduskuntaan, ne pitää käsitellä perustuslakivaliokunnassa. Mikä kiire tässä on? Nimittäin hallituksella on aina oikeus ja mahdollisuus vetää oma huono lakiesityksensä pois eduskunnasta. Eikö näin vakavassa tilanteessa hallituksen kannattaisi (Puhemies koputtaa) nyt panostaa siihen, että saadaan hyvä ratkaisu, (Puhemies koputtaa) eikä jääräpäisesti viedä todella huonoa ratkaisua eteenpäin?

16.12 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Arhinmäki, olette oikeassa. Juuri näin haluamme toimia. Olemme vapusta asti käytännössä yrittäneet hakea tähän asiaan ratkaisua neuvottelemalla ja neuvottelemalla, tekemällä kompromissiehdotuksia. Nyt hallitus tekee oman ehdotuksensa, lähtee viemään sitä eteenpäin. Juuri niin kuin sanoitte: tulee kestäämään tuonne ensi kesään saakka, että nämä lait ovat valmiita.

Jos en maanantaina saa ehdotusta ja matkan varrella tulee joku superidea, joka on parempi kuin hallituksen idea ja se on yhdessä sovittu, niin aina olemme valmiita harkitsemaan myöskin matkan varrella asioita uudelleen. Aina olemme valmiita harkitsemaan uudelleen. Mutta keskiviikkona on tiedonanto, ja siitä juna lähtee eteenpäin nyt sitten tämän hallituksen paketin kanssa. Se on päätetty ja sovittu myöskin eduskunnan kanssa.

16.13 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Arhinmäki kysyi, minkä takia on kiire. Kiire sen takia, että meidän bruttokansantuote on edelleen alle sen, mitä se oli vuonna 2008. Kiire sen takia, että meidän kasvu on hidasta. Kiire sen takia, että meidän työttömyystilanne heikkenee jatkuvasti. Kiire sen takia, että meillä on heikko kilpailukykytilanne. Kiire sen takia, että me olemme tällä hetkellä Euroopan sairas mies.

Loppupelissä tämä yhtälö on yksinkertainen: Jos meillä ei ole kilpailukykyä, ei ole vientiä. Jos ei ole vientiä, ei ole kasvua. Jos ei ole kasvua, ei ole työpaikkoja. Jos ei ole työpaikkoja, ei ole verorahoja. Jos ei ole verorahoja, ei ole hyvinvointia.

Tällä on kiire.

16.14 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä kun kuuntelee ja seuraa tätä keskustelua, niin saa tällaisen käsityksen, että ei ole vielääkään ymmärretty sitä, että meidän heikko kilpailukykyämme johtuu siitä, että yritykset eivät pärjää vientimarkkinoilla.

Kysyisin sitten pääministeriltä, että eikö tämän logiikan mukaan, kun täällä peräänkuulutetaan myöskin, että yrityssektori toisi pöytään jotain vastinetta näille eduille, mitä nyt ollaan sitten lupaamassa, jos me parannamme kilpailukykyä, niin eikö se sama logiikka toimi sitten myöskin, että Suomi on valmis auttamaan pakolaisia, mutta samalla me vaatisimme heiltä jotain vastinetta siitä, että me autamme heitä. Siis eikö hallituksen tavoite ole sitä nimenomaan, että haetaan yrityksille parempaa kilpailukykyä, ja siinä tilanteessa me emme voi edellyttää, että yritykset laittaisivat jotain omaa pöytään?

16.15 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä lähdemme siitä, että yritysten kilpailukyky paranee, yritykset lähtevät työllistämään, investoimaan Suomeen. Kun tämä ilmapiiri ja luottamus suomalaisen yhteiskunnan selviämiseen

Punkt i protokollet PR 39/2015 rd

haasteistaan paranee, niin investoinnit lähtevät liikkeelle. Meillä on todellakin tavoitteena 110 000 uutta työpaikkaa tämän hallituskauden aikana, ja ne eivät itsestään synny. Kilpailukyvyn eteen täytyy tehdä toimia. Tämä on yksi toimi siellä toimien joukossa.

Mutta kyllä tässä työnantajiltakin vaaditaan ihan samalla tavalla. Jos tätä termiä nyt halutaan käyttää, niin "pakottavalla lainsäädännöllä" tehdään työntekijän muutosturvaa. Irtisanomistilanteessa tulee kuukauden muutosturva, koulutus. Olemme myöskin säätämässä lakia, jossa työterveydenhuolto samassa tilanteessa jatkuisi puoli vuotta. Ja samassa yhteydessä olemme myöskin parantamassa naisvaltaisten alojen ongelmaksi kokemaa vanhempainvapaan kustannusten tasaamista. (Puhemies koputtaa) Nämä kolme asiaa ovat pakottavia myöskin työnantajapuolella.

16.16 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri on tehnyt erittäin vastuullisella tavalla tätä Suomen johtamista, ja on harmi, että tämä yhteiskuntasopimus kaksi kertaa kaatui. Mutta pääministeri ja hallitus ovat edelleen antamassa mahdollisuuden työmarkkinajärjestöille löytää ratkaisuja kilpailukyvyn parantamiseksi. Tänään Suomen Pankin SDP-taustainen pääjohtaja Erkki Liikanen totesi, että tämä SAK:n esitys ei valitettavasti ole riittävä tähän tilanteeseen. Sen takia olisikin tärkeää, että lähipäivien aikana löytyisi ratkaisu, jossa tällainen kertaluontoinen kilpailukyvyn parantamisratkaisu saataisiin aikaan ja totta kai myöskin maltillinen ja pitkäkestoinen palkkaratkaisu. Se on kaikkien intressi. Toivoisin, että SDP:n puolellakin ja vasemmistoliiton puolella pantaisiin kaikki ruuti siihen, että tällainen yhteinen ratkaisu löytyy.

On hieno asia, että hallitus on tehnyt päätöksiä ja linjauksia, joilla Suomen kilpailukykyä parannetaan. Kysyisin pääministeriltä: oletteko edelleen valmiit käyttämään tätä noin miljardin veroporkkanaa sitten osana tätä kokonaisratkaisua, jos tällainen äärimaltillinen palkkaratkaisu (Puhemies koputtaa) syntyy tässä kokonaispaketin yhteydessä?

16.17 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän pakettiin tosiaan kuuluu — se aina tahtoo täällä keskustelussa jäädä vähän taustalle — miljardin euron veronkevennykset. Kun saamme nyt tämän vietyä hallitusti ja määrätietoisesti maaliin, miljardin euron veronkevennykset parantavat huomattavasti ihmisten ostovoimaa ja sitä kautta luovat myöskin osaltaan talouskasvua.

Meillä on myöskin lisäsäästöjen paine. Ellemme pääse tässä talouskasvussa liikkeelle kilpailukykyä parantaen, joudumme tekemään lisäsäästöjä. Myöskin näistä voidaan siinä tilanteessa luopua, että päästään näissä asioissa eteenpäin.

Tässä yhteydessä haluaisin kyllä antaa kiitokseni edustaja Ihalaiselle erityisesti siitä, että olen saanut käydä kanssanne taustakeskusteluja tästä tilanteesta. Niistä on ollut paljon hyötyä, kun tätä taustakeskustelua on käyty matkan varrella. Kiitos siitä.

16.18 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakko on pelolla johtamista ja mennyttä maailmaa. (Perussuomalaisten ryhmästä: Niin on pakkoruotsikin! — Naurua)

Pakko on pelolla johtamista ja mennyttä maailmaa. Näin, arvoisa pääministeri, te sanoitte vielä viime vuonna. Tänään olemme saaneet lukea lehdistä, että Nokia kaatui pelolla johtamiseen. Nyt te vertasitte näitä pakkolakeja, sanoitte, että nämä työnantajalle tulevat pakkolait ovat ihan samanlaista pakkoa kuin työntekijöille. Oli sitten kyse työterveyshuollosta tai irtisanomisturvasta, niistä voi aina sopia paremmin. Nyt te työntekijöille annatte

Punkt i protokollet PR 39/2015 rd

sellaisen pakon, että vaikka siellä olisi halua, niin ei voi sopia paremmin. Eikö tämä ole pakkoa, ja eikö tämä ole pelolla johtamista?

Sanoitte, että kaipaatte superidea. Nyt on tullut esitys, joka vaikuttaa nopeasti, välittömästi ensi vuodesta alkaen viennin kilpailukykyyn, takaa työrauhan pitkäksi aikaa (Puhemies koputtaa) ja on oikeudenmukaisempi. Ja tämä teidän tienne on epävarma. (Puhemies koputtaa) Kannattaisiko luopua pelolla johtamisesta ja siirtyä esimerkiksi johtamiseen?

16.20 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki lainsäädäntö on pakkoa. Kyllä se vain näin on, että lainsäädännöllä me haluamme ohjata yhteiskuntaa tiettyyn suuntaan ja niin tässäkin tapauksessa. Tämän tarkoituksen, 5 prosentin kilpailukykyhyppyn, lähtökohtana on se, että työtön saa töitä. Ja minusta meidän pitäisi löytää nyt yhdessä tähän parempi polku ja paras mahdollinen polku. Valitettavasti tässä SAK:n ehdotuksessa tähän 5 prosenttiin ei ole vielä tarpeeksi vastauksia. Mutta kuten sanoin, niin tämä on hyvä alku, että on ehdotus pöydällä, ja tästä voidaan lähteä keskustelemaan. Työmarkkinajärjestöt sitä parastaikaa tekevät. Ja toivon, että tämä jalostuu nyt viikonlopun aikana sellaiseksi, että tuo 5 prosentin tavoite saadaan täyteen. Tässähän oli elementtejä jo siitä toisestakin (Puhemies koputtaa) palikasta eli maltillisesta palkkaratkaisusta.

16.21 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SAK:n ehdotuksen ydin on siinä, että siinä on maltillinen palkkaratkaisu vuosille 17 ja 18. Se osoittaa sitä, että sielläkin on ymmärretty tilanteen vakavuus, ja se on hyvä asia. Mutta samaan aikaan meidän on ymmärrettävä se, että maltillisia palkkaratkaisuja on tehty tähänkin asti, mutta siitä huolimatta me emme ole saaneet käännettä työllisyyttä kasvuun. Eli sen takia on tärkeää, että siinä on mukana myös se, mitä STTK ja Akava ovat esittäneet, että siellä on oikeudenmukaisempi ja tasapuolisempi tapa tehdä tämä 5 prosentin kilpailukykyhyppy.

Yhdyn niihin puheenvuoroihin, mitä täällä on sanottu, että myöskin EK:n tulee olla mukana rakentamassa tällaista kokonaisvaltaista ratkaisua. Tässä on siis elementit olemassa, kun nämä pystytään yhdistämään. Mutta kysynkin työministeriltä: eikö ole niin, että meidän pitää saada sekä maltillinen palkkaratkaisu että (Puhemies koputtaa) 5 prosentin kilpailukykyhyppy, jotta työllisyys lähtee kasvuun?

16.22 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Veitte jalat suustani. Olen aivan samaa mieltä, ja tästä koko ajan on ollut kyse. Ei ole ollut kyse siitä, että olisi joku yksi keino tai kaksi keinoa, millä tämä ongelma ratkaistaan. Se on se kokonaisuus, ja kokonaisuus on hallitusohjelma, ja hallitusohjelmaa noudatetaan. Ja on hyvä, että nämä työmarkkinaosapuolet ovat nyt tuoneet näitä ratkaisuesityksiä. Nyt on aikaa viikonloppuun, ja maanantaina sitten katsotaan ja hallitus tekee johtopäätöksiä.

Hyvä, että keskustellaan. Hyvä, että tulee vaihtoehtoja. Toivon, että tämä johtaa siihen, että päästään tässä yhteiskunnassa eteenpäin tämänkin asian puolella.

16.22 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan nyt tarvitaan maltillista valtiomiesjohtajuutta ja kykyä sopia. Tähän liittyen on kiinnostavaa, että kun te, pääministeri, piditte tv:ssä poikkeuksellisen puheen viime viikolla, niin te esititte joukon tilannekuva-arvioita, jotka olivat varsin voimakkaita ja kärjekkäitä, ja niitten pohjalta te sanoitte, että teillä on nämä politiikan päätöksen tavoitteet, joista te ette voi tinkiä.

Punkt i protokollet PR 39/2015 rd

Arvoisa pääministeri, monet asiantuntijat pitävät kuitenkin näitä väitteitänne hieman liioiteltuina. Esimerkiksi se, että Suomi olisi vaarassa joutua Brysselin ohjaamaksi, ei pidä paikkaansa, koska alijäämämenettelyssä on valtaosa Euroopan maista jo ollut ja siinä on lähinnä kysymys raportointivelvoitteesta.

90-luvulla Suomi oli vaikeuksissa saada ylipäättään lainaa, koska maksukykyimme oli heikko. Nyt saamme lainaa historiallisen halvalla korolla, (Välihuutoja) ja meidän luotto-luokitus on hyvä. Suomen talouden tilanne on vaikea, mutta ei kannata myöskään luoda liioitelluilla mielikuvilla pelkoa ja epätoivoa ihmisille, vaan luoda positiivista (Puhemies koputtaa) uskoa siihen, että nämä ongelmat voidaan ratkoa.

Kysyn, pääministeri: oletteko edelleen asiantuntijoiden kritiikistä riippumatta yhtä mieltä tämän tilannekuva-arvionne kanssa edelleen ja oletteko sitä mieltä, että näin kovat keinot leikata hoitajien palkoista ovat perusteltuja, vaikka pehmeämpiäkin keinoja olisi olemassa?

16.24 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä olen samaa mieltä tilannekuvasta. Meidän velkatasomme verrattuna moneen muuhun Euroopan maahan on vielä kohtuullinen: 60 prosentin paikkeilla on tämä julkisen talouden velka suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Mutta meidän alijäämämme ja sen kehitys on ollut surkea. Me olemme nyt toista vuotta peräkkäin tässä yli 3 prosentin kategoriassa. Tänä vuonna lähellä 3,5:tä prosenttia bkt:stä on siis julkisen talouden alijäämä, kun yhdessä sovittu raja tälle on 3 prosenttia. Jos tämä 3,5 ylittyy, niin me olemme automaattisesti tässä liiallisen alijäämän menettelyssä, joka tarkoittaa sitä, että tuo ensi viikolla käsittelyyn tuleva budjettikirja käytetään sitten tuolla komission hyväksynnässä. On siellä toki muitakin maita ollut tässä menettelyssä, (Puhemies koputtaa) ei se maailmanloppu ole sekään, mutta kyllä minusta meidän nyt pitäisi panna itse omat asiamme kuntoon ja...

Puhemies Maria Lohela: Nyt on aika täynnä.

...korjata tämä 10 miljardin kestävyysvaje.

16.25 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SAK:n avaus on todellakin myönteinen, ja kehityssuunta on tällä hetkellä hyvä. Toivon hartaasti, että tämä on ensimmäinen askel laajempaan sopuun tästä kysymyksestä.

Hallitus on vaikeinakin hetkinä ja kovassa paineessa ollut sovitteleva ja pyrkinyt yhteistyöhön, jotta ei jouduttaisi ratkaisuihin, jotka joidenkin osapuolten mielestä ovat yksipuolisia. Hallitus on tavoitellut kaksiosaista ratkaisua yhteiskuntasopimuksen ja palkkamaltin muodossa. Meillä on tällä hetkellä 110 000 pitkäaikaistyötöntä, eli korjausliikkeellä kieltämättä on kiire.

Arvoisa pääministeri, miten näette näiden meidän kahden tavoitteemme suhteen, jos me edelleen pidämme kiinni sekä yhteiskuntasopimuksesta että palkkamaltista? Ovatko molemmat välttämättömiä, ja miten käy, jos turvaudumme vain toiseen?

16.26 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä molemmat tarvitaan, ja nämä molemmat toteutuessaan parantaisivat julkisen talouden tasapainoa puolella prosentilla, ja se tarkoittaa sitä, että silloin voisimme toteuttaa tämän miljar-

Punkt i protokollet PR 39/2015 rd

din euron veronkevennyksen ja jättää sitten ne ehdolliset säästötoimenpiteet tekemättä. Tämä on tämän kaiken takana.

Ja vielä näistä yhteiskuntasopimusneuvotteluista, mihin viittasitte: Tosiaan vapusta saakka on käyty keskustelua siitä, voimmeko ottaa yhteiseksi tavoitteeksi Suomelle, että kustannuskilpailukyky paranee 5 prosentilla. Tästä keskustelimme vapusta saakka eri vaiheissa elokuun 21. päivään saakka, ja me emme päässeet tästä sopimukseen, voidaanko ottaa tällainen yhteinen tavoite vai ei. Sen takia (Puhemies koputtaa) hallitus joutui tekemään sitten omia ratkaisuja.

Puhemies Maria Lohela: Viimeinen kysymys tähän aiheeseen, edustaja Rinne.

16.27 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Te, herra pääministeri, olette tällä pakkolainsäädäntöhankkeellanne aiheuttaneet työmarkkinoille ristiriitaa asettumalla tässä selkeästi Elinkeinoelämän keskusliiton eli toisen osapuolen puolelle. Te olette taannut Elinkeinoelämän keskusliitolle lottovoiton tässä keskustelussa.

Te lähditte hakemaan tuottavuusloikkaa, silloin vaaditte 100:aa tuntia lisää työaikaa. Kun siihen ei suostuttu, te totesitte: "Kannet kiinni, eikä neuvotteluja jatketa." Sitten päädyitte kilpailukykyloikkaan, miinus 5 prosenttia: tarkoittaa palkanalennuksia, niin kuin näistä pakkolaeista voi selkeästi havaita.

Jos EK nyt hyväksyy tässä työmarkkinaratkaisun, jolla saadaan syntymään tulosta SAK:n esityksen pohjalta, onko hallitus nyt valmis hyväksymään sen, mitä työmarkkina-öydydästä tulee, ilman että hallitus itse pakkolakeja sen jälkeen enää vie eteenpäin?

16.28 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on monta termiä. Meidän kilpailukykyeromme meidän kilpailijamaihin on 15 prosenttia, ja enemmänkin ehkä. Me tarvitsemme kustannuskilpailukyvyn paranemista ja tuottavuuden paranemista. Kustannuskilpailukyky paranee esimerkiksi työaikaa jatkamalla tai sitten näillä muilla toimilla, mitkä ovat täällä keskustelussa olleet. Tuottavuus paranee sitten lähinnä niillä toimilla, mitä siellä yrityksissä tehdään: tuottavuuden parantamista prosessien paranemiseksi, tuotteen kehittämiseksi ja prosessikehitykseksi. Nämä ovat niitä toimia, mitä tehdään siellä yrityksissä.

Näistä olen valmis keskustelemaan. Otan ehdotuksen vastaan maanantaina, ja hallitus päättää sitten jatkotoimista maanantaina kello 18. Ja tässä salissa keskiviikkona keskustellaan sitten siitä, onko se pohja nyt hallituksen esittämä pohja vai tuleeko joku uusi pohja, ja sen me näemme maanantaina.

Frågan slutbehandlad.